

Vergadering Raad van Bestuur

Datum	27 juni 2023		
Agendapunt	Agendapunt 16	Nummer	23 – 232
Onderwerp	Risicoscan verblijf buitenland: Bekrachtigen besluiten		
Directeur	Directeur Handhaving en Directeur SBK		
Opsteller	5.1 lid 2 sub e 5.1 lid 2 sub e 5.1 lid 2 sub e		
Portefeuillehouder RvB	Guus van Weelden		
Directeur	Onderwerp heeft instemming van Toelichting		

Door Raad van bestuur te nemen besluiten

Bekrachtiging van de volgende besluiten:

1. Alle lopende zaken ten tijde van het tijdelijk stilleggen van de risicoscan en van het gebruik van IP-gegevens voor handhavingsactiviteiten zijn per 10-2-2023 gepauzeerd. De gepauzeerde zaken worden afgesloten zonder rechtsgevolg.
2. Eerder afgesloten zaken die voortkomen uit de risicoscan of IP-gegevens worden niet ambtelijk herzien.
3. Er wordt gewerkt aan een nieuwe versie van de risicoscan die in 2024 in gebruik genomen kan worden. In de tussentijd wordt geen aangepaste versie van de risicoscan gebruikt.

De RvB geeft opdracht tot:

1. het starten van een project, inclusief projectorganisatie en mandaat om capaciteit hiervoor beschikbaar te stellen.
2. het starten van gesprekken door SBK met SZW over het creëren van een wettelijke grondslag voor structureel risicogericht toezicht.

Samenvatting onderwerp en reden bespreking

Rondom de risicoscan verblijf buitenland zijn in de afgelopen periode in afstemming met de RvB een aantal besluiten genomen. Omdat de besluiten niet eerder geagendeerd zijn in een raadsvergadering vragen wij de reeds genomen besluiten te bekrachtigen.

Context

Naar aanleiding van de WW-fraude in 2018 is vanaf 2019 in samenwerking met SZW, als onderdeel van het maatregelenpakket, de risicoscan verblijf buitenland ontwikkeld. Het doel van deze risicoscan is risicogericht handhaven op ongeoorloofd verblijf in het buitenland gedurende een WW-uitkering. Op basis van gedragskenmerken bepaalt de risicoscan hoe hoog het risico op ongeoorloofd verblijf in het buitenland is. De hoogst scorende signalen worden tezamen met random signalen voor onderzoek aangeboden aan de uitvoering van de directie Handhaving. Het onderzoek wordt verricht zonder kennis over de score op de gedragskenmerken. Resultaat van het onderzoek is het al dan niet vaststellen van ongeoorloofd verblijf in het buitenland. De uitworp vanuit de risicoscan is de aanleiding voor onderzoek, maar geen bewijs voor een overtreding. Bewijs voor een overtreding komt altijd voort uit het onderzoek zelf.

Aanleiding pauzeren risicoscan

De risicoscan maakte gebruik van IP-gegevens die worden verzameld via tracking cookies. Daarnaast maakte handhaving waar nodig ook in onderzoeken op basis van meldingen gebruik van IP-gegevens. Volgens de Telecommunicatiewet is toestemming nodig om dergelijke cookies te plaatsen. UWV maakte geen gebruik van een consentmanager. Hierdoor ontstond er in 2022 twijfel over de rechtmatigheid van verwerking van IP-gegevens voor de risicoscan en handhavingsonderzoeken. Daarom is hierover extern advies gevraagd aan Pels Rijcken. In het advies (ontvangen op 19 januari 2023) gaf Pels Rijcken aan dat het verwerken van IP-gegevens voor de risicoscan op een onrechtmatige manier plaatsvond. Naar aanleiding van dit advies is de risicoscan en het gebruik van IP-gegevens voor handhavingsactiviteiten (tijdelijk) stilgelegd. Dit is besloten in de RvB-vergadering van 7 februari 2023. Op 8 februari 2023 is de gegevensbron voor de IP-gegevens uitgezet voor de directie Handhaving. Op 10 februari 2023 is via een landelijk bericht opdracht gegeven aan de medewerkers

in de uitvoering van directie Handhaving om de lopende zaken te pauzeren. We vragen de Raad om een bekrachtiging van het besluit om lopende zaken te pauzeren.

Afhandeling gepauzeerde en afgeronde zaken

Op basis van advies van JKC is door de directie Handhaving het besluit genomen om de gepauzeerde zaken voortkomend uit de risicoscan af te sluiten zonder rechtsgevolg. Dit betekent dat de zaken die per 10 februari 2023 zijn gepauzeerd, niet verder worden onderzocht en worden afgesloten. Er worden geen beslissingen over terugvorderingen en sancties genomen. Onderzoeken op basis van een melding en waarbij IP-gegevens nodig zijn in de bewijslast worden ook afgesloten. We vragen de Raad om dit besluit te bekrachtigen.

Daarnaast is besloten dat de zaken die voor 10 februari 2023 zijn afgerond en waarvoor de beslissingen in rechte vaststaan, niet ambtelijk worden herzien. De zaken zijn afgerond met voldoende bewijs om vast te stellen dat iemand ongeoorloofd in het buitenland verbleef. Ten tijde van deze besluiten was nog niet duidelijk dat het verwerken van IP-gegevens onrechtmatig gebeurde. Daarbij is een hernieuwde beoordeling complex, de uitkomst ongewis en is niet op voorhand in te schatten of er ook nadelige gevolgen zijn van een herziening. Individuele herzieningsverzoeken worden conform regulier proces individueel beoordeeld. We vragen de Raad om dit besluit te bekrachtigen. Een uitgebreidere uiteenzetting van de overwogen scenario's en argumenten staat in bijlage 1.

Nieuwe versie risicoscan verblijf buiten Nederland

Na het pauzeren van de risicoscan is er tussen februari en juni hard gewerkt om de scan op een aanvaardbare manier weer aan te zetten om toezicht te borgen op ongeoorloofd verblijf buiten Nederland. Onderdeel hiervan was de vraag aan Pels Rijcken of er in het licht van de AVG wezenlijke juridische belemmeringen bestaan om de aangepaste risicoscan toe te passen ten behoeve van het toezicht op (onrechtmatig) verblijf in het buitenland. Hierbij zijn alle kenmerken van de risicoscan meegenomen. Uit dit advies van 26 april komen de volgende vier risico's naar voren:

1. Wettelijke grondslag risicoscan;
2. Dataminimalisatiebeginsel;
3. Geautomatiseerde besluitvorming;
4. Aandachtspunten gebruik algoritmen.

Op basis van het advies van Pels Rijcken is geconcludeerd dat er geen mogelijkheid bestaat tot het op korte termijn inzetten van een aangepaste versie van de risicoscan. Om bovengenoemde vier risico's voldoende te kunnen mitigeren zijn er aanpassingen nodig die niet op korte termijn kunnen worden gerealiseerd. Het streven is om voor 1 januari 2024 een nieuwe versie van de risicoscan te ontwikkelen en in gebruik te nemen conform het MRM-beleid. Om dit te realiseren vragen wij de raad opdracht te geven voor:

- het starten van een project, inclusief projectorganisatie, en mandaat om capaciteit beschikbaar te stellen.
- het starten van gesprekken door SBK met SZW over het creëren van een wettelijke grondslag voor structureel risicogericht toezicht.

Gevolgen voor mensen

Het pauzeren van de risicoscan zorgt ervoor dat UWV niet langer onrechtmatig gegevens verwerkt van WW-gerechtigde cliënten.

Verder zorgt het pauzeren van de risicoscan ervoor dat UWV minder goed kan handhaven op ongeoorloofd verblijf in het buitenland.

Bovendien wachten cliënten die onderwerp zijn van de per 10 februari 2023 gepauzeerde zaken al lang op een besluit naar aanleiding van het onderzoek. Een aantal cliënten is al op de hoogte van het lopende onderzoek, of voorgenomen sancties. Het afsluiten van deze zaken zorgt ervoor dat er geen verder onderzoek zal plaatsvinden naar ongeoorloofd verblijf in het buitenland en er geen sancties volgen voor cliënten die ongeoorloofd in het buitenland verbleven en naar voren zijn gekomen vanuit de risicoscan of het gebruik van IP-gegevens.

Kansen en risico's voor (de opdracht van) UWV

Door het pauzeren van de risicoscan heeft UWV een onrechtmatige verwerking van cookie gegevens gestaakt. Hiermee wordt de rechtmatigheid van het uitvoeren van handhavingsactiviteiten verstevigd en hiermee een kans genomen om verbeteringen aan te brengen in de uitvoering van onze processen.

Zolang de risicoscan gepauzeerd is kan UWV minder goed handhaven op ongeoorloofd verblijf in het buitenland, daardoor worden er onterecht toegekende uitkeringen uitbetaald.

Publicitair risico: als bekend is dat de scan op pauze staat kunnen mensen daar bewust misbruik van maken.

Strategische aspecten van het besluit

N.v.t.

Bedrijfsvoering (personeel/financieel)

N.v.t.

Duurzaamheid

N.v.t.

Vervolgtraject besluitvorming

N.v.t.

Communicatie

In het commissiedebat van 30 maart 2023 heeft de minister aangegeven dat er een probleem is met één van de risicoscans. In de stand van de uitvoering wordt opgenomen dat de risicoscan verblijf buitenland is gepauzeerd en dat het streven is dat deze begin 2024 weer operationeel is. De verwachting is op dit moment dat dit haalbaar is.

Openbaarheid

Deze documenten kunnen openbaar gemaakt worden (onderbouw ook de keuze voor opties 2, 3 en 4):

- Ja, in hun geheel
- Deels, markeer in de documenten wat niet openbaar gemaakt kan worden
- Nee, de bijbehorende bijlage(n) niet
- Nee, helemaal niet